

MAVILÁG

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NÁPILAP

Csütörtök, augusztus 30

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 36
szám. — Telefon: Nappal 603,
estén 194. — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Erdős Pólka szöttesei

(K) Ez az Erdős Pólka, ha még nem tudnák, Karácsonyfalván lakik, Marosmegyében, és bizonyára nem sejt, hogy újságba kerül a neve. Erdős Pólkára az ákosfalvi gazdanap hívta fel a közfigyelmet. A gazdanapon ugyanis háziipari kiállítást is rendeztek, egyéb nagy-sikerű számok mellett. A kiállításon Erdős Pólka is szerepelt, igen szép háziszöttesekkel. Ennyi a hír, ami még nem kívánczok vezércikkbe, akármilyen szépek is Erdős Pólka szöttesei.

Csak hogy az van a dologban, hogy ez az Erdős Pólka mind a két kezére béna szegény. Azaz de-hogyis szegény, nincs ő rajta semmi szánakozni való. Mert a két béna kezével is különb munkát végez ő, mint más az éppel. Adott neki hozzá az Isten ép, bátor lelkét, úgy hogy nem tudta őt leverni, földre teperni a bénaság. Ha nem engedelmeskednek a karok, győzi ő akaraterővel s okossággal. Kéz nélkül is tud szőni, de még hogyan!

Tulajdonképpen arról van szó, hogy ez az Erdős Pólka komoly felelősségnek éli az életet s úgy gondolja, hogy dolgoznia kell az ember-nek, ha van kiért. Neki pedig van. S a lelkiismerete, a felelősségtudata még ebben a megbénított helyzetében is hajítja gyenge szerszámjait. Mi több: művészettel csinálja, amit csinál. Nem hivatkozik rá egy szóval sem, hogy lám, ő béna, nem tehet semmit, hanem nekilát annál job-ban. Vannak ilyen asszonyok a szé-kely falvakban.

Bizonyára vannak ilyen férfiak is. Akik ha megkötik a kezüket, csak annál nagyobb lélekkel állanak neki a küzdelemnek. Mennél erősebb ke-zükön a bénító béklyó, annál jobban győzik ésszel, szível, fáradhatatlan erős akarattal. Ki tagadná, hogy vannak ilyen férfiak?

Ez a kérdés pedig arról jut eszünkbe, hogy olvassuk az újság-ban: a szász vezető politikusok foly-vást tárgyalnak a kormány kisebbségi bizottságával. Ez a bizottság, úgy mondják a miniszterek, szigorú utasítás szerint szeptember végére be kell fejezze a munkát s október elején a trónbeszédben a régens-táncs be akarja jelenteni a kisebbségi reformokat. Nem vagyunk na-gyon optimisták, nem táplálunk vérmes reményeket, tulságosan sok csalódás ért már bennünket és tul-sok ígéretet is kaptunk. Nincs azon-ban okunk rá, hogy azt mondjuk: semmi sem lesz az egészből. Komoly jelek vannak rá: most az egyszer Bukarestben is úgy érzik, hogy va-lamit kell már csinálniuk velünk, mert így ez nem mehet tovább.

Már most kicsit aggodalmasko-dunk, hogy ugyan ki is beszélget hát kisebbségi vezetőink részéről ezzel a kisebbségi miniszteri bizottsággal, miként azt a szász vezérek teszik. Mert úgy tudjuk, egy év előtt szá-

nál több pontból álló memorandu-mot adott át a Magyar Párt a kor-mánynak s ez a memorandum is ott van a kisebbségi bizottság asz-talán. Ki viseli ennek a gondját? Ha egyszer szeptemberig befejezi mun-káját ez a kisebbségi bizottság, ki tárgyal a legnagyobb magyar poli-tikai csoportosulással, a Magyar Párt részéről, amikor az elnök tengeri fürdőn nyaral s a többi pártvezérek

is nyaralnak szerte széjjel. A világ-ért sem akarjuk elvitatni a pihenő-jüket, de hát vannak időpontok, amikor az agyonfáradt ember azt mondja: huzom még egy darabig. Mert nem elég bejelenteni, hogy „a kormány értetlensége miatt nem ér-hetünk el eredményt.” A kisebbségi közvélemény leszámítja itéletéből azt, ami kétségnélkül a kormány rovására irandó s csak arról íté-l, amit a súlyos körülmények között a vezetők elvégeztek. De arról az-tán íté-l.

Nem mondjuk mi többé, hogy ta-nuljunk a szászoktól, akik a nagy kánikulában is ott tudnak ülni Bu-karestben. Lehet, hogy hasztalan fáradnak, de — hátha? Ki tudja? Most már azt mondjuk, hogy Erdős Pólkától tanuljunk. Ő megmutatja hogy megbénított kézzel is lehet alkotó munkát végezni, ha nem urí-passziókkal fogjuk fel hivatásunkat, hanem életbevágó, komoly, felelős, szentségnek. Ezt hirdetik nekünk az Erdős Pólka szöttesei.

Távíratilag felszólították a kisországo-kat a béke-paktum aláírására

Stresemann és Poincaré tárgyalásai a Rajnavidek kiűrtéséről és az Anschlussról

Kellog államtitkár a békepaktum aláírása után távíratilag felszólí-totta valamennyi kisebb ország kor-mányát a csatlakozásra. Minthogy az Egyesült Államok a szövettel és Equadorral nincsen diplomáciai ösz-szeköttetésben, ezeket az államokat Briand hívta fel a paktum aláírá-sára.

A párisi Excelsior szerint Poinca-ré és Stresemann tegnapi tárgyalá-sán szóba kerültek a Rajnavidekek kiűrtésének és a jóvátételi fizeté-seknek a kérdései is. Poincaré ki-fejtette a francia kormány állás-pontját, amellyel elháríthatónak vé-lül a pénzügyi problémák összeho-nyolítását a megszállás kérdésének rendezésével. Poincaré aláhuzottan hangsúlyozza, hogy Franciaország végre tisztában akar lenni Német-ország igazi szándékaival. Nyílt kártyákat kér és elsősorban az ér-dekl, hogy mi lesz az Anschlussal, milyen álláspontot foglal el Német-ország Ausztria csatlakozási óha-jával kapcsolatban.

Mit tartalmaz a Kellog-paktum

(Páris, aug. 28. Saját tudósi-tónk). A párisi lapok ma nyilvá-nosságra hozták a Kellog-paktum szövegét. A paktum szövege beve-zető sorokban megindokolja, ho-gyan jött létre a paktum tervezete és részletesen körvonalozza annak céljait. A paktum három rövid cikkelyből áll: az első cikkben a szerződő felek kötelező nyilatko-zatot tesznek, hogy a jövőben a nem-zetközi ellentétek megoldására nem fogják a háborút mint végső esz-köz alkalmazni és lemondanak arról, hogy egymásközötti viszony-latban, mint nemzetközi politikai eszköz szerepeljen a háború.

A második cikkely tartalmazza azt a megállapodást, amely szerint minden felmerülő konfliktus ren-dezését csak békés módon keresik.

A harmadik cikkely szerint a szerződés a ratifikálás után azon-nal érvénybe lép, azonban azt nem tekintik végleg lezártnak addig

mig ahhoz a világ összes hatalmai nem csatlakoznak.

Az önvédelem jogán mégis viselhetnek háborút egymással a nemzetek

A nyilvánosságra hozott paktum szövegéből hiányzik az a rész, a melyet a szerződő felek még az alá-írás előtt elfogadtak és amelynek az a lényege, hogy minden orszá-gnak joga van önvédelemből fegy-vert fogni, valamint, hogy minden nemzetnek hivatása azt elbírálni, hogy melyik három önvédelmi, vagy támadó jellegű.

Románia már csatlakozott

(Páris, aug. 28. Saját tudósi-tónk.) A Le Matin közlése szerint 4 ország kormánya távirati jegy-zéket intézett a francia külügymi-niszteriumhoz, amelyben közli, hogy készek a Kellog egyezmény aláírására. A következő: Dánia, Jugoszlávia, Peru és Románia.

Hazugnak bizonyult a vád, hogy magyar gyűjtőegységek működnek Olteniában

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28.) A MAI VILÁG több ízben foglalko-zott a bukaresti lapoknak azzal a lehetetlenn, sötét vádjával, hogy há-romszáz magyar emberből álló „gyűjtőegység” dolgoz-nék a régi királyságban a termés felgyűjtésében. Az új vérvád-mese igen nagy izgalmat keltett minde-nütt, bármily képtelen is az. A ha-tóságok lázas nyomozást indítottak és nyolc magyar embert tartóztat-tak le Olteniában.

A Dimineata ma caracali tudósi-tást közöl, amely szerint tudósítá-jának sikerült a nyomozás adatai-ról teljesen megbízható információt kapni. Ez információk alapján a tu-

dósító közli, hogy a nyomozás ve-zetői a leghatározottabban megcá-folták azt az állítást, mintha a letar-tóztatott egyének valamely gyűjtő-gató szervezetnek volnának a tag-jai, amelyet a magyar kormány a termés felgyűjtésére menesztett volna a régi királyságba. Mindezek a hírek, mint azt a Dimineata meg-állapítani kénytelen, a fantázia bi-rodalmából valók.

Ami a Piatra Olt-beli nagy tüzet illeti, megállapították, hogy azt bosszúból követték el egy nagyga-da ellen s a tetteseket le is tartó-ztatták. A felbujtó egy slatinai bor-bély. A magyar koldusról megál-lapították, hogy degenerált hülye.

Semmit sem lehetett belőle eddig kivenni s elmeállapotának megviz-s-gálása céljából orvosi bizottság elé állítják.

A vizsgálatot a Romanai fő-ügyész, a bukaresti sziguranca ve-zérigazgatóság egy vezérfelügyelő-je és a helyi csendőrpáncsnok vég-zik, s az eredményt legközelebb hi-vatalosan is közléstesszük. Mi pedig kérdezzük ezek után: mi szükség volt egy ilyen szörnyű, fantasztikus váddal napokig uszítani, ha pár nap alatt a nyomozó hatóságok ma-guk is megállapíthatják a vád tart-hatalanságát? Vajon az izgatás paragrafusai az ilyen rémhírterjesz-tőkre nem vonatkoznak?

Kikiabálom,

hogy Stinnes Hugó fiának lakásán házkutatást tartott a berlini rendőrség az állampapirhamisítások és márkaronítás miatt. Hát a fiúnak már nem szabad az, amiért az apja nemzeti hős volt?...

hogy Bécsben öngyilkos lett Schwarcz Arnold, a legnagyobb szépművész gyáros. Lehet ezt a nemzeti hős volt?...

hogy legújabb népszámlálás szerint 2000 millió ember él a földön. Hányan boldogok közülük?...

hogy Dolci pápai nuncius elhagyja Romániát, mert nincs kláta a konkordátum becikkelyezésére. Ugy látszik minden út Rómába vezet. . .

hogy a kolozsvári tenniszverseny egy partija ma a hadbírósg előtt játszódtott le. Egy határátlépést negyedik országból labdáznak át és most újra vissza . . .

hogy Tomescu vezérinspektor a kolozsvári tanács feloszlását kéri. Hogyan is mer egy tanács ilyen hosszú ideig békében dolgozni. . .

hogy Tomescu vezérinspektor, a is kihallgatják a petroleum panama ügyében. Így jár az, aki csak volt miniszter. . .

MOZIVILÁG

Dolores del Rio nem halt meg

A napokban egy kis hír jelent meg az európai és amerikai lapok krónikás hasábjainak egy kis szögletében, mely röviden és megdöbbentően adta tudtul Dolores de Rio halálát. Akik látták Dolores del Riót vásznon, döbbenettel állottak meg egy percre a pár gyásztjelentő sor fölött: Dolores del Rio, a fiatal, varázsteli, údearcu művésznő, aki olyan nagy kvalitásokkal, annyi művészettel, tehetséggel állotta meg a nyörően, felülmulhatatlanul, eredeti és sajátos megoldásokkal szerepeit, Dolores del Rio meghalt.

Hitetlenül fogadta mindenki a halálhírt és nyomasztó várakozással nézett mindenki az újabb hírek elé, amelyek arról az oecánjáróról kellett jönnie, amelyen Dolores del Rio ájtott európai hódolónak meglátogatására. Ma végre megérkezett a cáfoló hír: Dolores del Rio él, ép és egészséges.

Dolores del Rio a Tolsztoj-regény után feldolgozott „Feltámadás”-ban ismerte meg igazán a kolozsvári közönség, mely filmet a női főszerepet a rendkívüli tehetséges Dolores del Rio legszebb és legnagyobb alakítása. A film jelenleg repizben pereg az Urániában és a legnagyobb sikerrel.

Honnan van teje a főállatorvos urnak

A kolozsvárvidéki tejesasszonyok Mihali polgármesternél

(Cluj, aug. 28. Saj. tud.) — A Kolozsvár környéki tejesasszonyok deputációban jártak Mihali polgármesternél.

— Polgármester ur, mondták, nem tudunk már Kolozsvárra tejet hozni. Tofan állategészségügyi inspektor három orvosi bizonyítványt követel tőlünk. Egyet hogy a tehén egészséges; Másikat hogy a fejőasszony egészséges; Harmadikat, hogy aki hozza, szintén egészséges. Nem vagyunk mi rossz nők, kérem, hogy annyit fagassanak bennünket. Miért nem kérnek bizonyítványt a vevőtől is, aki a pénzt adja? Hisz attól is lehet betegséget kapni.

Mihali primar Iacobovici professzorhoz fordult, aki így felelt:

— Mondjátok meg a polgároknak, hogy jól főzzék meg a tejet és

gyujtsatok be az orvosi bizonyítványokkal.

Ugy látszik, azonban, hogy az elkobzás nem is rossz üzlet Tofan urnak. Mert egy napon Mihali polgármester két jótékony hölgy beszélgetését hallotta, akik panaszkodtak, hogy milyen nehezen tudnak tejet szerezni az árva gyermekek részére.

— Jöjjenek hozzám, adok én tejet! — kiáltotta Tofan állatorvos.

— Honnan van magának annyi teje? — kérdezte a polgármester.

— Az elkobzott tejekből.

— De már ez disznóság, — mondotta felháborodva a polgármester és megtiltotta Tofan urnak, hogy így bánjon a szegény tejesasszonyokkal.

Leonard Paukerow

Patrubby, a Mold-ügy vizsgálóbírója cimfestő lett Bukarestben

(Bukarest, aug. 28.) — Néhány évvel ezelőtt az összes erdélyi lapok hosszú hasábjait írták a Mold-ügyről. A vasutigazgatóság egy Patrubby nevű vasuti felügyelőt bízott meg a bonyolult ügy ki-nyomozásával, és Patrubby valóban nagyszerű munkát végzett. A Mold-ügy, mely kezdetben csupán néhány vagon vasuti alkatrész el-tulajdonításából állott, Patrubby keze alatt, valóságos óriási kigyóvá növekedett. Az ambiciózus vizsgálóbíró szinte

naponként fedezett fel gyilkosságokat, rablásokat.

Az affér hőse, Mold később már tizenkétszeres gyilkossággal, többszörös gyilkossági kísérlettel és egyéb súlyos bűncselekményekkel vádaltan került vizsgálati fogságba. És Patrubby valóságos fanatizmussal nyomozott tovább, a lapoknak leadott nyilatkozatában már előre jelezte, hogy

újabb gyilkosságoknak jött nyomára.

A Mold-ügy már kezdett európai szenzációvá kinőni, amikor a felsőbb hatóságoknak feltűnt az a vad buzgalom, mellyel Patrubby ez ügybe belefelekedt, ellenvizsgálatot vezettek be, amely meglepő eredménnyel végződött.

Először az derült ki, hogy a Mold terhére írt gyilkosságokból csak a fele igaz. Egy héttel később a megmaradt gyilkosságról is kiderült, hogy azok

csak a Patrubby felizgaltott fantáziájában történtek meg.

És lassanként mint egy kártyavár dült össze a Patrubby által felépített vád, és még az eredetileg felállított vádpontok sem nyertek teljes igazolást. Patrubbynak mennie kellett. Hová megy ma az az erdélyi, akinek az erdélyi talaj kicsuszik a lába alól? Bukarestbe költözött Patrubby. Eleinte hatalmas társaság ült körül az asztalát, és Patrubbyi vérfagyasztó részleteket tudott mesélni a lefolytatott vizsgálatáról.

A vizsgálatnak koránt sincs vége... ha egy kis pénzt szerzek a magam szakállára folytatom a viz-

gálatot, mondta és ha valak idegen jött közel az asztalhoz, hirtelen letompította a hangját. Nagyon kell vigyáznom, mert Mold kémeket menesztett utánam, képzeljék el, tegnap például a kocsisról, aki hazavitt, kiderítettem, hogy a Mold embere...

Ekkor már látszott ezen a szerencsétlen emberen, hogy ez a harc amit lefolytatott szellemét megerőltette.

Azután hónapokig nem lehetett látni Patrubbyt, és mikor újra megjelent azokon a helyeken, ahol a magyarok találkoznak, már nagyon rossz állapotban volt. Kis fekete kemény kalapot viselt, és kabátgallérját felgyűrve viselte, egy-egy véletlen mozdulatánál látszott csak meg rajta, hogy a kabátja alatt nem visel inget.

Leült közénk és óvatosan körülnézett.

Már minden rendben volna, csak egy exhumálásra van szükség, hogy végérvényesen betudjam bizonyítani Mold bűnösségét. Tudják az urak, hogy

egy exhumálás több ezer leibe kerül. A pénz már megvan rá, csupán kétszáz lei hiányzik...

Háromszáz leitadtunk Patrubbynak. Komoly arccal vette kezébe a felesleges száz leiest.

Pedig szűk körülmények között élek, de mégsem nyulok e száz leieshez. Ezt a száz leit a sirásónak fogom adni...

Ujabb hónapok teltek el, amíg találkozottunk vele. Most már nem jött be a vendéglőbe, hanem egy pikkoló-fiuval kihivatott.

Borzalmas állapotban volt. Meglátszott rajta, hogy már hetek óta nem volt lakása.

Csak egy percre kérem... szólt és a szokása szerint megint óvatosan körülnézett.

Legyen szíves adion gyorsan husz leit, egy nagyon fontos ajánlott levelet kell feladnom. A levél ugyan csak tizenöt leibe kerül, de pót bélyeget kell ragasztanom rá, mert súlyos aktákkal van tele.

A Mold-ügy? kérdeztem.

Az istenért beszéljen csendesebben... minden megvan, csak annyit mondhatok, néhány nap

mulva rehabilitálva vagyok, és a bűnösök a börtönbe kerülnek.

Ez volt az utolsó találkozásunk Patrubbyval. Azóta nem láttuk. Néha szóba került a bukaresti magyarok közül. Vajjon mi történhetett ezzel az emberrel, hol merre jár? Hol kergeti a fantomszerű nyomait egy soha meg nem történt gyilkosságnak.

Patrubby új foglalkozása

Egy év is eltelt azóta, és a napokban egy új üzlet nyílt meg a Calea Victoriein. Egy hosszú szekeren az új cégtáblákat hozták. Egy alacsony majdnem elegánsan öltözött ur állt az üzlet előtt, és éles hangon osztogatta a parancsokat a munkásoknak, akik az új cégtáblákat készülték felerősíteni az üzlet fölé.

Szent Isten, hiszen ez Patrubby... mondtuk.

Patrubby mosolyogva fordult felénk.

Ugy van én vagyok, amint látja, pályát cseréltem, egy cimfestőműhely művezetője vagyok... mindig tudtam valamit festeni, és most ezt az őrü passziómat váltom fel aprópénzre.

Na és a Mold ügy? — kérdeztük.

Patrubby mosolygós arca hirtelen elkomorodott.

Az utolsó szót még nem mondták ki ez ügyben... mondta és valami hirtelen dührohamában neki rohant az egyik munkásnak... össze ne karcolja azt a táblát... életem legszebb műve...

A cseh-német porcelángyarak szoros kartellbe lépve husz százalékkal emelték a világpiacra áruikat

Céljuk: letörni a náluk jóval olcsóbb konkurens porcelánfestődéket

(Karsbad, aug. 29. Saját tud.) Mint köz tudomásu, a világ porcelán szükségletét a cseh-német és a japán porcelángyarak látják el. Mig Japán inkább Amerikába gravitál, az európai piacot a cseh-német gyarak uralják. Az egész európai piac most óriási konsternációt keltett, hogy a waldi cseh-német porcelángyarak máról holnapra husz százalékkal emelték áraikat. Kimondták, hogy a porcelán festődéknek ezentul nem adnak el porcelánanyagot, mert ezek lényegesen olcsóbb árukkal valóssággal megbénították működésüket.

Ötszázezer csehkrona pónalét kötötték ki minden egyes esetre, ha a kartellbe lépett gyarak valamelyike is megszegné ezeket a megállapodásokat. Ezzel az intézkedéssel egycsapásra megölték ezer meg ezer kis-exisztencia létezését.

A festődék becsuknak, a külföldi kereskedő jedlg kénytelen a gyarak által diktált áron beszerezni szükségletét.

mert most már ők a korlátlan urai a piacnak. De talán a legsérelmezendőbb határozatuk, hogy olyan külföldi kereskedőnek, aki évenként legalább 300.000 cseh korona vásárlást nem teljesít, ezentul nem szolgáltatnak ki árut. Ezzel a ténnyel végérvényesen lehetetlenné tették a kiskereskedő közvetlen árubeszerzését.

Sajnos, a romániai kereskedőket igen erősen érinti ez.

Idő előtt robbantak és gyilkoltak a megsemmisítésre ítélt lövedékek

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28. Rador.) Szombaton délután 4 órakor Dadilovban felrobbantak a megsemmisítés végett odaszállított lövedékek. Egy katona meghalt, több su-

lyosan megsebesült. A raktár egy-része megrongálódott.

Vasárnapon, amikor eltakarították a romokat, újabb robbanás történt, amelynek színtén néhány ka-

tona esett áldozatul. A lapok szigorú vizsgálatot kérnek a hadügyminisztérium részéről ebben az ügyben.

Mussolini ellen ismét merényletet akartak elkövetni

Tizenhat bombát találtak a hadgyakorlatok színhelyén

(Milanó, augusztus 28.) Most tartják Casale Monferrato környékén az olasz hadgyakorlatokat, amelyeken a király és Mussolini is jelen vannak. A hadgyakorlatok különben sima lefolyását egy olasz paraszt felfedezése zavarta meg. A földműves egy bombát talált a hadgyakorlatok színhelyén.

A csendőrség átkutatta a környéket és

még tizenhat különböző helyeken elhelyezett bombát talált.

Megállapították, hogy a bombákat csak rövid ideje tehették le és minden kétséget kizáróan, merénylet céljából.

Széleskörű nyomozás indult a merénylet előkészítőinek kézrekerítésére.

A merénylet híre nagy konsternációt keltett országszerte.

Egy Kolozsváron is ismert temesvári álhírlapíró díjárhamisításán értek

Kalandos múlt után jutott dr. Reyser Lajos a nagybecskereki rendőrség fogházába

(Nagybecskerek, aug. 28. Saját tudósítónk.) Szenzációs bűnügyben indított nyomozást a kikindai és becskerei rendőrség. A kikindai rendőrség ugyanis csütörtökön Kikindán letartóztatta Reyser Lajos dr. temesvári álhírlapíró és Leichinger Teodor volt becskerei líkórkereskedőt, akik ellen a pénzhamisítás gyanúja merült fel. A két ismert személy letartóztatása Becskereken, ahol mind a kettőjüket jól ismerik, nagy szenzációt keltett, annál is inkább, mert dr. Reiser és Leichinger rövidesen beismerték, hogy pénzhamisítást követtek el.

Vallomásuk alapján a becskerei rendőrség azonnal házkutatást rendelt el Leichinger fivérének Leichinger Oszkár takácssegédnek Balkánszka-uccai lakásán.

A házkutatás szenzációs eredménnyel járt, mert a házban pénzhamisító prést találtak.

A detektívek töviről-hegyire átkutatták a lakást, hogy a kliséit megtalálják, de ez nem sikerült. A

Harisnyát

keztűt és kötött mellényt, valamint pulóvert csak

Siposnál

vegyen!

Cluj, C. Reg. Ferd. 8.

rendőrség letartóztatta Leichinger Oszkár, továbbá Bozsidaevics Milán volt rendőrségi díjnokot, aki állandóan Reyser Lajos társaságában volt.

Megtalálják a hamis bankjegyeket.

A rendőri bizottságot Reyser vezette el ahhoz a helyhez, ahol a bankjegyek el voltak ásva. A disznóól közelében jelölte meg azt a helyet és körülbelül tíz pernyi ásás után a rendőrség szenzációs leletre bukkant.

A gödörben hatszáztizenöt darab hamis százdinárost találtak. Ezután a konyha mellett ástak és itt hat érc klisé, finom részmező tollat, négy festéktubust, egy retusáló tü és egy üveg gumiarabikumot találtak a rendőrség emberei elásva.

A hamis százdinárosok, amelyek a régi típusú százdinárosok mintájára készültek, rendkívül sikerült hamisítványok és csak alapos vizsgálat után lehet megállapítani rólok, hogy nem valódiak.

Ki ez a Reyser dr?

Dr. Reyser Lajos rendkívül kalandos múltú fiatalember, mindössze harminc éves, Becskereken született és ott végezte el a polgári iskola két osztályát. Tanulni azonban nem szeretett, mire elment fényképezésnek, de ezen a pályán sem tudott megmaradni. Egy napon gazdájától néhány forintot lopott s azzal Budapestre szökött.

Ausztráliába vándorolt ki. Ott

érte el a háború, mire internálták és csak 1919-ben sikerült neki ismét visszajutni Becskerekre. Becskereken egy ideig mint angol nyelv-és boxmester tartotta fenn magát, majd munkatársa lett a Becskereken megindult **Közakarat** című kommunista lapnak. Ez a lap csak egy hétig élt, mert a rendőrség betiltotta, munkatársait pedig, köztük Reyser Lajost is kiutasította az ország területéről.

Reyser Lajos Romániába jött és amikor a magyar kommun bukása után bevonultak Magyarországra, székhelyét Budapestre tette át. A románok kivonulása után továbbra is Magyarországon maradt és Debrecenben telepedt le, ahol a románok javára való kémkedés miatt letartóztatták.

Reyser hadbírósa elé került, a mely halálra ítélte, de közvetlen a kivégzés előtt Románia kicserélte

és így visszajutott Romániába. Egy ideig Kolozsváron élt, kitűnő összeköttetéseket szerzett és mint kijáró, rengeteg pénzt keresett. Ezidő alatt

magánúton elvégezte a középiskola tanulmányait és a kolozsvári egyetemen jogi diplomát szerzett.

Azután Temesvárra ment, hol különböző hetilapjaiban molesztálta a módosabb temesvári lakosokat.

Valami miatt meggyűlt a román hatóságokkal is a baja, mire utlevél nélkül átszökött a jugoszláv határon és hazament Becskerekre, ahol elfogták és jogtalan határátlépés miatt tízenöt napi elzárásra ítélték. Büntetése után **Rendkívül Ujság** címen riportlapot indított meg és lapjában durva hangon tárgyalta előkelő és magas pozíciót betöltő becskerei személyek magánügyeit. A **Rendkívül Ujság** megszűnése után **Szenzáció** címen új lapot indított, de az sem volt hosszú életű.

Egy fél évvel ezelőtt eltűnt Becskerekéről és csakhamar

Szabadkán bukkant fel, ahol a rendőrség mint román kémgyanust letartóztatta és Becskerekre szállította.

A nyomozás során azonban nem merült fel ellene semmiféle pozitív adat és így csupán nemzetgyalázás címen indult ellene eljárás.

Reyser Lajos, aki rendkívül intelligens fiatalember, az ital áldozata. Az alkohol már teljesen tönkre tette szervezetét és az utóbbi napokban csaknem minden nap ittas volt és ilyen állapotban leutóbb bele is esett a Bega folyóba, ahonnan csak nagy nehezen sikerült kiementeni.

Ferenc Ferdinánd gyilkosának apja államsegélyt kér

(Belgrád, aug. 28.) Princip Pero, Ferenc Ferdinánd gyilkosának apja kérvényt intézett a parlament elnökségéhez, amelyben hivatkozik nyomorára és kéri a nemzetgyűlést, hogy méltányolja Gavriló fiának esélyeket, amellyel a délszláv állam létesülését elősegítette és utaltasson ki részére államsegélyt. A kérvényt a parlament elé terjeszti az elnökség és a legközelebbi ülés fogja tárgyalni. Princip Pero hetvenkétéves agastyán és teljesen szegény, nyomorban él.

Borzalmas járvány a zarándokok között

(Konstantinápoly, aug. 28.) Adeni jelentések szerint a hollandiai Batáviából Mekka felé tartó zarándokat tagjai valamilyen ismeretlen járványt kaptak. 2500 zarándok utközben súlyosan s köztük többen életveszélyesen megbetegedtek. A zarándokat feloszlás előtt áll, mert az életveszedelem közvetlen volta hatalmasabb erővel súlyosbodik a zarándokok lelkére, mint Mekka felé irányuló áhitatuk.

Nem jött még létre a román-német egyezmény

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28.) A Curentul megcáfolja azt a hírt, hogy Németországgal létrejött a megegyezés a lejtábilizációs kölcsönre vonatkozólag. Jelenleg a revalorizálódó járadékpapírokról tárgyalnak és remélhető, hogy közelről létre is jön a megegyezés Bratianu Vintila diszpozíciói alapján. Németország feltétlenül adósa marad Romániának.

*** LAPUNK BUDAPESTEN állan-
doan olvasható a Park-szálloda ká-
véházában, VIII., Baross-tér 19.**

**SZÉPET,
JÓT ÉS OLCSÓN**

Dr. Sámuel

férfidivatruházában vásárolhat
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3. sz.

PUPLIN elejű ing . . . 255 L
Egész puplin ing méret
szerint . . . 390 L
Férfi selyemzokni . . . 57 L
Dupla keménygallér . . . 33 L

Megkezdődött a Kerekes Ernő üvegáruházában az olcsó harmincnapos porcellánvásár

hol étkező-, teás-, kávé-, mosószervizek mélyen leszállított áron lesznek kiárusítva. — **Kérem a címre vigyázni!**

CLUJ,

WESSELÉNYI

MIKLÓS-U. 4. SZ

EGY BANK, EGY MALOM ÉLETE ÉS HALALA

Román kézen a szatmári Malom és Nagytakarék

Tragédiaszemelvény kisebbségi életünkéből — Magyarok marakodása román kézbe kergetett két szatmári nagyvállalatot

A szatmári telekközlővi hatóság utóajánlat alapján a mai napon új árverést tűzött ki a „Szatmári Gözmalom Társulat” ingatlanára a Banca Romaneascaval szemben fennálló jogerősen megítélt követeléseire.

(Satu-Mare-Szatmár, aug. 29. Szombat.) Ez a legfrissebb közgazdasági hír a szatmári piacon: utolsó vonaglás azon a halálos ágyon, a melyen egy nagy és nagyraihivatott erdélyi magyar pénzintézet és egy hatalmas magyar ipari vállalat agóniája folyik.

Hogy milyen erős gazdasági fundamentumai vannak az erdélyi német kisebbségnek, arról eleget hallunk, valamint — sajnos — arról is, hogy ezzel ellentétben milyen szomorúan állanak a mi gazdasági intézményeink. Unalmas talán ismételtelen előhozakodni azzal a már közhelyszerű igazsággal, hogy csak erős, egészséges gazdasági talajon virulhat erős népi élet — mégis ezzel a megállapítással kezdem a nekrológot.

Szatmári Első Takarékpénztár Egyesület

Néhány esztendő előtt még fogalom volt a szatmári pénzpiac. Olyan fogalom, amelyben a jólét, a népi gazdaság, megingathatatlan szilárdság képzetei sűrűsödtek. A bank mellett mint egy áttörhetetlen bástyafal ott büszkélkedett a sokemeletes malomépület, a legnagyobb gözmalma ennek a gazdag buzatermő vidéknek. A bank mögött ott terült el a felmérhetetlen gazdasági hadtáptérlet: a katolikus káptalan az ő rengeteg vagyonával és megszámlálhatatlan hűvel, akik csak úgy hordták be a betéteket — mint a tengerbe a vizet... Olyan lehetetlenségnek is látszik az, hogy a bank vasszekrényei valamikor kiürüljenek, mintha valaki istenkísértő azt merné jóslni: kiapadnak a nagy óceánok...

És mégis: anno 1923, 1924...

Különös, kavargós esztendő volt. A bankok valami irtózatosságonba sodródtak. A valutaüzletek körül támadt a vihar. Erdélyben mindenütt Szatmáron is elsodródott egy-két kisebb, sőt nagyobb intézet is. Amelyik megmaradt, az is csak úgy recsegett-ropogott. De még ezekben az istenverte időkben is komoly nyugalommal állott a „Szatmári Első Takarékpénztár” és előtte a nagy hullámtörő a „Nagyimalom”.

Hogy a hideg nyugalomkíső mögött az igazgatói szobákban lázas érzékezők folytak, hogy izgatott szócsaták a késő éjjeli órákba nyultak, hogy a valutaciklon csapásai a „Nagytakarék” monstrumát is verdesték — csak későbbben tudódott ki, amikor igazgatóválság fejlődött ki az éjszakai szócsatákból. Mindenki tudta ugyan, hogy a bank ugyan csak benne volt a valutaüzletekben, mindenki tudta, hogy ugyancsak nagy veszteségei lehetnek, de még mindig istenkísértés volt azt hinni: a tengerből kifogy a pénz...

Csak egy ember látta ezt a kőszülő sorscsapást, csak egy ember

sűrgetett gyors életmentő megoldást: Broczko Gyula, akkori vezérigazgató.

Husz milliót a maloméért!

Broczko Gyula feltárta a valóságos helyzetet és előadta az életmentő proposíciót: el kell adni a malmot. A malom — mondotta Broczko — csak látszólag erőssége a banknak, alapjában súlyos teherterhel, mert óriási forgótőkét igényel és a hozadéka aránylagosan igen csekély, amit az elavult berendezésnek kell tulajdonítani. Egy cseh szlovák érdekközösség ajánlatát ismertetve ezután a vezérigazgató. Az ajánlat dollárértékben szólott és pedig annyit dollárról, hogy az akkori valutaviszonyok szerint huszmillió lejt kapott volna a pénzintézet a maloméért. Hogy mit jelentett akkoriban ilyen hatalmas készpénzösszeg, a legnagyobb pénzsűke idején, azt elég annyival jellemezni: sokkal többet, mint ma! És különösen mit jelentett volna a banknak, amely — az igazgatók már akkor tudták — életmentő célokra fordította volna ezt az összeget.

A malom marad, Broczko megy

Eleinte úgy látszott, konzervatív álláspont: a bank igazgatósága felhőrdült az ajánlattétel hallatára és hallani sem akart a malomeladásról. Igen ám, csak hogy hamarosan kiderült, hogy nem naiv konzervativizmus volt az igazgatóság állásfoglalása.

Ekkoriban már kikerült a nyilvánosság elé az ügy és a városban nem csekély megdöbbenéssel beszéltek a nyílt harc fejleményeit Broczko Gyula és az igazgatóság között.

A harc végre is gyors tempóban eldőlt: Broczko Gyulát menesztették és a malom részvényeit igen olcsó áron megvásárolták az igazgatósági tagok sajátmaguk részére. Hogy ennek a kis tranzakciónak milyen csatajelenetei voltak: a helyi újságok régi száma tanuskodnak

arról, amelyekben se szeri, se száma a kölcsönös vádaskodásoknak.

Dr. Farkas Antal, dr. Horcsár Géza vezetésével új rezsim verte át a győzelem után a feldúlt hadiszíntér vezetését, de hol volt már akkor a régi presztizs, a fogalom, a melyben a megingathatatlan erő szikrázott? Megtépázott, agyonpletykált intézetet vettek át Farkasék, akik elérték ugyan a céljukat: a Broczko rezsim helyett beültek az igazgatói székekbe, a malmot „elmentették” a banktól — de: súlydó hajóra kerültek...

Gyors pusztulás: SOS! — megjelenik a Transylvania...

Most már szétvált a sorsuk, de egyben közös maradt: a bank is, a malom is pusztult a mgaa külön utján. A bankban a betétesek most már nem pénzzel, hanem pénzüért jelentkeztek, a malomból kitessékeltek az egyedüli létfenntartót, a kitűnő szakember Szilágyi Dezsőt és helyében Horcsár ügyvéd vezette az öröklést. Kitiűnő ügyvédi szaktudással.

A tragédia sötét felhői tornyosultak. Még egy mentőkötél: megjelenik a Transylvania. Nagyobb kölcsönt adott, de igen súlyos feltételekkel. Többek között olyan feltétel is volt, hogy a kölcsönt hármikor tette. Valahogy idejében rájött a Transylvania, hogy a segélynyújtás nem jó üzletnek ígérkezik, — egy kettő kihúzta a bank alól a friss kölcsönt. Csak úgy nyekent bele a szegény Nagytakarék...

Drágos Teofil, az életmentő

A betétesek pénze már végleg menthetetlennek látszott. A katolikus káptalan megszámlálhatatlan hűvei, a vidék derék dolgozó magyar sága könnyeket vitt el pénz helyett az üres vasszekrények mellől. És ekkor gyorsan: Drágos Teofil-féle pénzcsoport, szanalás, affiliáció. A Banca Nationala is megjelent — a híres magyar Nagytakarék román kézen. A részvényeket 20 százalékra lebélyegezték, de a betéteseket

legalább megmentették.

Igy végződött a dr. Farkas kontra Broczko hadjárat.

Ötmillió kétszáz ezer; ki ad érte többet?

Közben: az igazgatósági tagok malmát, amelyért néhány évvel ezelőtt Broczko Gyula huszmillió ajánlatot hozott, a Banca Romaneasca az igazgató tulajdonos uraknak adott kölcsönök fejében elárvereztette. Megvette a Marmarosch Blank ötmillió kétszáz ezer lejtért. Jó olcsó vétel, de ma még nem végleges, mert jelentkezett egy érdekelttség élén dr. Friedmann Árpád ügyvéd és tíz százalékot ráigért. Ügylátszik, annyit is megér...

Most pedig sirjunk...

Röviden tehát: egy virágzó pénzintézetet és egy virágzó iparvállalatot tönkretett az egyéni kapzsiság, amely nagy magyar vállalatok élen átka a kollektív magyar életnek. Ilyen méretű intézetek német kézen virágoznak a német kisebbség boldogulására, mert az igazgatói székekben szerény igényű és kollektív gondolkodású emberek ülnek. Nálunk! Mi sirjunk — vagy emeljük fel az öklünket! „

Gara Ernő.

Dr. Imre József budapesti egyetemi tanár ellen állítólagos sikertelen operáció miatt kártérítési pert indított egyik volt páciense

(Budapest, aug. 28). Orvosi és jogászöröket egyaránt érdeklő, különösen érdekes perben tartott a napokban perfelvételt a budapesti törvényszéken dr. Földi tanácselnök. Bózsik Lajos azt adta elő keresetében, hogy 1922-ben jobbszemén kis hályog volt, amellyel kórházban jelentkezett s ott közölték vele; hogy a hályog igen könnyű műtéttel eltávolítható. A kezelés megkezdése előtt kérte, hogy a műtét csak akkor hajtsák végre, ha az teljes bizonyossággal eredményre vezet, mert látása csak meggyengült, de azért a szemét tudta használni.

Ez év június havában a műtétet végre is hajtották, de az nem járt sikerrel és dr. Imre József kijelentette, hogy újabb műtét szükséges. Bózsik — mint keresetében előadja — tiltakozott az újabb operáció ellen, de a tanár kijelentette, hogy feltétlenül végre kell hajtani az újabb műtétet, mert különben a látóképesség teljesen elvész. Bózsik erre alávetette magát az újabb műtétnek, aminek a következménye az lett, hogy látóképessége rohamosan megfogytakozott. Ezután — mondja végül a kereset — még kétszer megoperálták Bózsikot, de a szemét nem lehetett megmenteni, teljesen megvakult, és munkaképételen, lett mert balszeme már szűlítése óta látóképtelen volt. Az előadottak alapján Bózsik a tanár ellen kártérítési keresetet indít és kéri őt életfogytiglan havi 110 pengő járadék fizetésére kötelezni azon a címen, hogy megvakulását a gondatlan operáció okozta. Az ügyben Földi tanácselnök a jövő hónapra tűzött határnapot az érdemleges tárgyalásra.

Vidéki kölcsönkönyvtár részére

E L A D Ó

1500 KÖTET KÖNYV

bekötve, válogatott új magyar könyvek.

Értekezni: Hegedűs Hírlapíróda

Kölcsönkönyvtára, Nagyvárada.

Tatranské Matliary

Tátra-Matlárháza (Csehszlovákia) újonnan épült szanatóriuma megnyílt,

Prospektust készséggel küld az Igazgatóság, Tatranské Matliary (posta Tatranské Lomnica). — Információkkal szolgál a romániai vezérképviselő: Radio Reolame Románia S. A. Cluj, Postafiók 127.

mely a higiénia és kényelem minden követelményének megfelelően van berendezve. Külön fűdőszobák lakások. Az új épülethez hozzá van építve hatalmas étterem, kávéház, olvasó és szórakoztató helyiségek. — Magyar, francia és angol konyha, elsőrangú külföldi ételek által vezetve.

HIREK

— Buzdugan régens kedden este Kolozsvárról Bukarestbe utazott. Buzdugan György, a régens tanács tagja, ki hétfőn délelőtt kolozsvári rokonait jött meglátogatni, kedden este visszautazott Bukarestbe.

— A város nyilatkozata a tisztviselők elbocsátása ügyében. Kolozsvár város polgármesteri hivatalától ma nyilatkozatot kaptunk a tisztviselők elbocsátása ügyében. A nyilatkozat kifejti, hogy a bajt a volt tanács okozta, amely nem vett fel budgetjébe több régi tisztviselőt s előléptetéseket végzett a minisztérium jóváhagyása nélkül is. Ezeket a kormány semmisnek tekintti, de a jelenlegi tanács megpróbálja a kormányt jobb belátásra bírni.

— Elveszték a Schultze-Mischajewszky ügy periratait. A kolozsvári jogászörököt érdekes, nem mindennapi eset foglalkoztatja. A kolozsvári ítélőtábla a Schultze-Mischajewszky ügy aktáit, melyek a két fezőr Kolozsváron viselt dolgairól szövegeket, felterjesztette a semmitől székhez Bukarestbe. Időközben Mischajewszkyék egyik volt védője át akarta nézni a periratakat, de azok sehol sem voltak találhatók. A kolozsvári ítélőtábla a semmitől székhez küldötte, a semmitől székhez pedig nem tudnak róla. Kolozsvári jogászörökben most a körül folyik a vita, hogy kinek állott érdekében eltüntetni az országos érdekességű letárgyalt bűnügy aktáit.

— Új szakértőt nevez ki az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank ügyében. A kolozsvári törvényszék Ghircioas bankigazgató helyébe Oprea bankigazgatót nevezte ki törvényszéki szakértőnek az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank ügyében. Ghircioas bankigazgató egészségi állapota miatt vált meg a szakértői tisztviségtől.

— Középeurópai repülőturáról tért vissza a szamosfalvi repülőcsoport parancsnoka. Mándrescu alezredes, a szamosfalvi repülőcsoport parancsnoka a kisanant repülőversenye után egy régi kistípusú Potez gépen középeurópai turára indult, melyet sikeresen fejezett be és visszatért Kolozsvárra. Mándrescu alezredes Jugoszláviát, Csehszlovákiát és Lengyelországot látogatta meg, hol a repülőgépen való személyforgalmat tanulmányozta.

— Egyhavi fogházra ítélték, mert megpofozta a rendőrt. A kolozsvári hadbírósa ma tárgyalta Szilágyi József kolozsvári bádógos bűnügyét, kit hatóság elleni erőszakkal vádoltak. A bádógosmester ez év áprilisában összeszólalkozott Miron Mihai rendőrrvizorral, kit úgy ütött pofon, hogy összeesett. A hadbírósa a pofozkodó bádógot az enyhítő körülmények figyelembevételével 1 havi fogházra ítélte.

Okvetlen rendeljen méret után

Kalap Király

(P. Unirii 24)

450 Lejes finom puplin ingeiből. Oriási színválaszték. Garantált finom kivitel.

Rejtélyes módon a nagyvárad-i járásbírósról két hét alatt tizenkilenc aktának nyoma veszett

(Oradea-Nagyvárad, aug. 28.) A nagyvárad-i jogászörököt rejtélyes aktaeltűnések foglalkoztatják, a melyek a járásbírósról veszték el óriási bonyodalmakat idézve elő a jogszolgáltatásban. A nagyvárad-i járásbírósról hetek óta a legrejtélyesebb módon sorozatos aktaeltűnések fordulnak elő és előfordult az az eset is, hogy a már

meghozott ítéleteket nem lehetett végrehajtani, mert az ítéletek eredeti megszövegezése elveszett.

Az utóbbi két héten 19 fontos akta tűnt el a nagyvárad-i járásbírósról és az eltűnt akták között több váltó is szerepelt, melyek között biztosítási végrehajtás miatt peresítendő váltók is voltak. A váltók eltűnéseivel természetesen a biztosítási végrehajtást sem lehet

— A tábla helyben hagyta Klein Miksa vizsgálati fogságának meghosszabbítását. A kolozsvári ítélőtábla ma délelőtt tárgyalta Klein Miksa, az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank aligazgató-főkönyvelőjének felfolyamodását, amelyben a letartóztatott főkönyvelő szabadlábra helyezését kérte. Az ítélőtábla a felfolyamodást elutasította és helyben hagyta a törvényszék végzését, mely Klein Miksa vizsgálati fogságát további 30 nappal hosszabbította meg.

— Felmentették a zsarolás vádjáról. Alba Ioan, a nagyvárad-i 85-ik gyalogezred közlegénye zsarolással vádolva állott ma a kolozsvári hadbírósa előtt. A vádirat szerint Alba Ioan, ki az ezred egészségügyi osztályánál teljesített szolgálatot, ez év februárjában azzal volt megbízva, hogy az orvosilag alkalmatlannak talált bevonuló újoncok között ossza ki a szabadságleveleket, melyeket az ezredorvos állított ki. Alba csak úgy volt hajlandó kiosztani a szabadságleveleket, ha az újoncok 40 lej fizetnek neki fejéért. Alba tagadta a terhére rótt vádakat és azt vallotta, hogy egy őrmester utasítására kérte a pénzt a katonáktól. A hadbírósa a zsarolással vádolt közlegényt Popescu Hilarion kapitány védbeszéde után felmentette a vád alól.

— A sikkasztó gyalui perceptor továbbra is vizsgálati fogságban marad. A kolozsvári ítélőtábla ma délelőtt tárgyalta Hodor Ioan gyalui perceptor ügyét, kit különböző visszaélésekért tartóztatott le a kolozsvári ügyészség. A visszaéléseket elkövető perceptor a vizsgálati fogságát elrendelő végzést az ítélőtáblához felebbezte meg, amely a törvényszék végzését jóváhagyta. Hodor, aki időközben éhségstrájkot kezdett a fogságban, a tábla határozata folytán továbbra is fogságban marad.

— Fejenként 260 lejre ítélte a hadbírósa három gazdát, mert fegyvereket rejtettek. Tiltott fegyverviselés vádjával állottak ma a kolozsvári hadbírósa előtt Bendu János és Csilla János almási és Pop Florian denki gazdálkodók. A gazdáknál, kiket a rendtörvény alapján fogtak perbe, ócska pisztolyokat találtak. A gazdák azzal védekeztek, hogy a pisztolyok létezéséről tudomásuk sem volt és azok hosszú idő óta lehettek lakásukon tudtuk nélkül. A hadbírósa a fegyvert rejtető gazdákat fejenként 260 lej pénzbüntetésre ítélte.

megtartani. Különösen a váltók eltűnése okozott nagy izgalmat az ügyvédek között, kik nem tudják, hogyan magyarázzák meg külföldi ügyfeleiknek az akták eltűnését.

Az ügyvédek megbízásából dr. Simonka György megjelent a nagyvárad-i törvényszék elnökénél és bejelentette neki a rejtélyes aktaeltűnéseket. A járásbírósa személyzete nem gyanúsítható az akták eltűntetésével, mert teljesen primitív és például az akták lepecsételésevel egy olyan szolga van megbízva, aki azelőtt fát hordott.

A járásbírósnál az aktaeltűnéseknél a legnagyobb hiba abban keresendő, hogy az aktákat nem tűzálló, gondosan elzárható szekrényekben tartják, hanem rozoga faszekrényekben, melyekhez bárki hozzáférhet és felnyithatja azokat, minden különösebb nehézség nélkül.

— Élelmi cikkek kivitele és behozatala. A bukaresti amerikai konzulátus közölte a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarával, hogy a Davis & Company, 120 South La Salle Street, Chicago, Illinois, cég üzleti összeköttetésbe óhajt lépni élelmi cikkeknek Amerikába való kivitele és ilyeneknek Romániába való behozatala céljából romániai kereskedőkkel. Érdeklődők forduljanak közvetlenül nevezett céghez.

— Jó termés volt Bazarcikban. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a buza, árpa, zab és repce aratás Bazarcikban ez évben kitünően sikerült. Érdeklődők részletes felvilágosítás végett forduljanak a Kereskedelmi és Iparkamarához Bazarcikban.

— Szombaton lesz a bécsi Volksoperhez szerződött Virágh Lajos bucsukoncertje. Virágh Lajos, a kolozsvári Magyar Színház nyolc éven át volt kedvelt operabaritonistája, szombaton eset, egy hangverseny keretében bucsuzik el publikumától. Az idén fejezte be énekstanulmányait Grozavescu Traján felfedezőjénél és mesterénél, Steiner professzornál és a Bécsben eltöltött két év eredményeképp Rémer Simons, a Volksoper világhíri karmestere és rendező-igazgatója most elsejéti le is szerződött. Virágh a brünni operától is kapott szerződést. Szombati bucsukoncertjén hatalmas program keretében vesz bucsut első sikerei városától.

— Eltűnt bíró. Az igazságügyminiszter dorgálással büntette Radulescu teleormani törvényszéki bírót, valamint félhavi fizetésének elvesztésével, a bírói tekintély ellen elkövetett vétsége miatt.

— Nagy tűz Brassóban. Brassóban tegnap nagy tűzvész ütött ki az állomás fűtőházában. A tüzet a tűzoltóság nehéz munka után oltotta el, a fűtőház teljesen leégett. 80 mozdonyt sikerült megmenteni. A kár jelentékeny.

— Panama a fogházban. Az Uniersul közli Bukarestből, hogy a varestii fogház szabálytalanságai ügyében a vizsválat megállapította, hogy több esetben a kaució ellenében szabadrábra helyezettek hamis nyugtákat adtak át, anélkül, hogy befizették volna a kauciót. Az a hír, hogy letartóztatottak, vagy elítéltek büntetésük tartama alatt kimenőt kaptak a városba, nem nyert beigazolást.

— Harminchatmillió lejt örökölt a várad-i Heller család. Nagyváradról jelentik: Kellemes meglepetés érte a várad-i Heller családot. Ma sürgöny érkezett hozzájuk Londonból, hogy egyik rokonuk, Heller Márton kereskedő, aki Nagyváradról 1910-ben Délamerikába kivándorolt, meghalt egy londoni szanatóriumban és vagyonának általános örökösévé a nagyvárad-i Heller családot tette. Heller Márton hátrahagyott vagyona meghaladja a 36 millió lejt.

— Király Péter nem lehet ügyvéd. Bukarestből jelentik: A semmitől szék elutasította Király Péter ügyvédnek a nagyvárad-i ügyvédi kamara határozata elleni felebezését. A nagyvárad-i kamara ugyanis megtagadta Király felvételét érdemtelenség címén, mert annakidején végleg törölték a hűségeskü le nem tétele miatt és csak abban az esetben vehető fel újra egy ilyen ügyvéd a kamara kötelékébe, ha új és kifejezett kérést terjeszt elő, nem pedig általánosságban kéri a felvételt. A második ok az, hogy olyanoknak törlése, akiket büntettekért elítéltek, nem vonható vissza azzal az indoklással, hogy büntetésüket kitöltötték. Csak a jogerős ítélet ténye döntő ennél a szempontnál, nem pedig az, hogy esetleg amnesztíával menekült-e az elítélt a büntetés végrehajtása alól, vagy sem.

— Elhallasztották a táblai döntést a New-York szálló bírói zárát ügyében. A kolozsvári ítélőtábla Pop Ioan tanácsa ma délelőtt tárgyalta a New-York szálló bérloinek felebezését, amelyben a szállóának e bírói zár alól való feloldását kérték. Az ítélőtábla a döntést csak a jövő hét folyamán hirdeti ki.

— A Concordia viszontbiztosító csődje. Bacauból jelentik: Bacauban letartóztatották Lupu Nathánt, a Concordia biztosító ottani igazgatóját.

— Új vágóhídi szabályrendeletet adtak ki a kolozsvári mészárosok számára. A kolozsvári mészárosok a vágóhídi taxák emelésével kapcsolatosan delegációt menesztettek Mihali polgármesterhez, kinek elpanaszolták sérelmeiket a vágóhídi hiányosságait. Mihali polgármester ma egy városi bizottság élön megjelent a vágóhídon és személyesen meggyőződött a panaszok jogosságáról. A polgármester új szabályrendeletet dolgoztatott ki ezzel kapcsolatosan a vágóhíd használatára vonatkozólag, mely lényegesen enyhíteni fogja a mészárosok sérelmeit.

— Jubilál a nagyvárad-i Stark iskola. Nagyváradról jelentik: A római katolikus egyházközség egynevezett „Stark” elemi iskolája ebben az évben éri meg alapításának 100 éves fordulóját. Ebből az alkalomból Karácsonyi János püspök elnökletével bizottság alakult,

CSAK 8 NAPIG!

Mindenféle

CIPŐK

rendkívül olcsó árak mellett lesznek elárusítva

a

FRIEDMANN

cipőüzletben Cluj, Főter 9. szám (Volt Batta-helyiség)

Uriási méretűek lesznek a kolozsvári gazdanapok

Kiállítások, szakelőadások, bemutatások a gazdag programon — Csoportos kirándulások Kolozsvárra

(Cluj-Kolozsvár, aug. 28. Saját tud.) Mezőgazdasági termelőinket az agrár-reform a szomszédos államokkal szemben igen érzékenyen háttérbe szorította. Románia vámpolitikája évek óta lehetetlenné teszi az állatexportot és így az állattenyésztés egészséges, szabad fejlődését. A növénytermelést és állattenyésztést egyaránt a liszt és husárak állandó maximalása békákba szorítja. A gazdaközönségnek közismert szorongatott helyzetében eladósodásának tetőfokán az Erdélyi Gazdasági Egylet minden lehető megtesz, hogy

a mezőgazdasági termelést az eddiginél jövedelmezőbbé tegye és magasabb színvonalra emelje.

Ennek a célnak érdekében az egyesület már ez év tavaszán rendezett egy nemesített tavaszvetőmag kiállítást és most szeptember hó 2—8 napjain Kolozsváron egy,

a tavaszinál jóval nagyobb őszi vetőmag kiállítást rendez,

amely mezőgazdasági termény, gép, eszköz és anyag kiállítással is kibővíül.

A kiállítás kapcsán naponta gazdasági szakelőadások lesznek, gyűléseket tartanak, a cukorrépa-termelők, dohánytermelők, méhészek stb. Szeptember hó 3-án a gazdasági akadémia birtokának egyik Dónát ut melletti tábláján

talajművelő gépbemutató lesz,

szeptember hó 4-én reggel a heremagtermelő gazdák megtekintik a Banca Centrala Bedell rendszerű heremagtisztító gépeit és a kiállítás minden napján délután 4 órától

a legkiválóbb erdélyi szakértők gazdasági előadásokat tartanak.

A kiállításon való részvételét több belföldi és külföldi növény-nemesítő intézet és magán gazda, valamint nemesített vetőmag utántermeléssel foglalkozó gazdaság jelentette be. A bíráló bizottság felkérte az állami vetőmagvizsgáló államást, hogy szakközvetítő bocsássa a juri rendelkezésére abból a célból, hogy a beküldött vetőmagvak Hl súlyát, 1000 szem súlyát, acélosságát, siker tartalmát és egyéb a minőségre befolyást gyakorló tulajdonságokat szakértői vizsgálatok alapján bírálhassa el.

A buza minőségi vizsgálati módszereiről dr. Konopi Kálmán szemléltető előadást fog tartani. A kiállításon részt vesznek az összes romániai műtrágya gyárak, a nagyobb mezőgazdasági gépgyárakon kívül a Hangya központ, mely egy falusi minta szövetkezeti boltot mutat be, abból a célból, hogy az érdekelte gazdaközönséget ez uton is tájékoztassa afelől, hogy tömörülése útján milyen sokoldalú igényt tud kielégíteni gazdasági téren a legelőnyösebb módon.

Az egyesülethez már eddig is több gazdasági egyesület, gazdakör és szövetkezet jelentette be, hogy

a kiállítás alkalmából csoportos kirándulást óhajtott rendezni Kolozsvárra.

A kisczardák elszállásolását a kolozsvári hóstáti kisczardák vállalták, akik terményeikkel szintén részt vesznek a kiállításon. A vi-

dékről igen sok gazda jön csak azért, hogy dr. Bittera Miklós gazd. akadémiai tanárnak a műtrágyázásról szóló szeptember 2-án délután tartandó előadását hallgassa és a hírneves professzortól szaktanácsot kérhessen.

Az állami monopol hivatal dohányszerrelés felügyelősége engedélyt adott a termelőknek 2 kg. dohánylevél leszedésére és beküldésére.

Több magángazdaság a vármegyei mezőgazdasági kamara bejelentette, hogy kisebb-nagyobb mennyiségben nemesített gabona vetőmagvakat óhajtott beszerezni.

A kiállítás területén kezdetét vette az építkezés.

Serényen dolgoznak az ácsok, asztalosok, kertészek, hogy vasárnapra ünnepi díszben fogadják az Erdélyi Gazdasági Egylet Attila uccai székházában és parkjában a Kolozsvárra sereglő gazdákat. A kiállítás területén vendéglő is lesz felállítva, ahol a gazdák naponta fehér asztalnál is együtt lehetnek otthonukban, a EGE parkjának lombjai alatt.

A budapesti vádtanács döntött a feleséggyilkos Erdélyi Béla ügyében

(Budapest, aug. 28. A Mai Világ tud.) A budapesti vádtanács ma délután hirdette ki határozatát a millstadti feleséggyilkos Erdélyi Béla ügyében. Az úri haramiát, Budapest éjjeli életének egyik legtöbbször szerepelt alakját a vádtanács egyrendbeli gyilkossággal, egyrendbeli gyilkossági kísérlettel, huszonnyolc magánokirat hamisítással, öt közokirathamisítással és végül csalás kísérletének vétségével vádolja.

Megnyílt a Magas-Tátra egyik legmodernebb polgári szanatóriuma és üdülőhelye Tátra-Matlárházán

A klimatikus magaslati üdülőhely és szanatórium 900 méter magasan fekszik a tenger színe fölött. Egész éven át nyitva, vasúti és villamosvasúti állomása: Tátra Lomnic. Tátra Matlárháza a Magas-Tátra délkeleti lejtőjén fekszik, a lomnici csucs tövében egy csodálatosan szép alpesi mezőn. Három oldalról fenyőerdők védik, csak dél felől nyitott, ahonnan fenséges kilátás nyílik a Poprád völgyére.

Matlárháza hat nagy villából áll, a melyek közül a legutóbbi most nyílt meg 180 szobával. Villamos világítás, meleg és hideg folyóvíz, központi fűtés, minden szobában rádió. Legmodernebbül berendezett étterem és tárgyaló szobák. Elsőrendű polgári ellátás, pensió rendszerrel. Orvosi rendeltetű dietetikus konyha és hízó kúra. Gyógymódok: Vízyógy, elektromos kezelés, fekvőkúra, hízókúra, bakteriológiai, kémiai és röntgen laboratórium. Pneumotorax kezelés. Javalva üdülőknél, légzési betegségben szenvedőknek, vérszegénységnek. Basedo kúra, malária stb. Az orvosi kezelést dr. Holczmann Gyula és dr. E. Ekstein főorvosok látják el több segédorvossal. A betegek szórakoztatására teniszpálya, saját zenekar, biliárd és ping-pongterem, olvasóterem, koncert és kirándulások állanak rendelkezésre. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgató, Tatranské Matlary, Posta: Tatranské Lomnica.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Fastagabb betűvel szedne 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskereső részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Szabásznőt és varrólányokat felvesszünk. Vesselőnyi Miklós-u. 10. hátn az uvarban.

GYAKORLOTT SZABÁSZ keresetlik vidéki városba. Levélbeni ajánlatokat fizetési igények megjelölésével, lehetőleg százalékban (darabonként) Ober Károly férfinak Dumbáveni (Erzsébetváros) címre küldendők.

Kiadók első emeleti szobák szabadfoglalkozásuaknak, ügyvédi, vagy orvosi irodáknak, rendelőknek stb. alkalmasak. Megtekinthetők a str. Regele Ferdinand 12. sz. házban. A volt Parisien áruházánál. Ajánlatokat kérünk a Banca Românească címére.

Házmasternek gyermektelen házaspár, asszony vagy volt szobaleány keresetlik. Memorandulul 4. Értekezni az emeleten.

Egy szoba-konyhás lakást keresek két személy részére, belváros közelében. Cím a kiadóban.

Két személy részére fürdőszoba és zongora használatú butorozott szoba kiadó. Pap-ucca 4.

EGY SZÉP ernyős gyermek kocsi olcsón eladó. Str. Feleacului (Tordai ut) 17.

Uj nyakkendő kap 20 lejért, ha a régi a „Nyakkendőklubban” Str. Vasile Alexandri (vult Linceg-ucca) 9. sz. alatt alakítottatja.

Francia tanárnő nyelvkurzust nyit kezdők és haladók részére. Ugyanott privát órák. Legjobb pedagógiai módszer. Biztos és gyors eredmény. Jelentkezés Kis-u. 32.

Kiadó irodahelyiségek, csendes műhelynek is. Memorandulul 4. Értekezni az emeleten.

Kiadó, egy szoba konyha, kamara Str. Viilor, (v. Szőlő-ut) 20. Értekezni Str. Victor Babes, (Trefort-ut) 61. Gebefőzőnél.

Moziszinészpályára és szinpadra előkészít külföldön képzett színésztanár. Felvétel Vár-u. 3. d. u. 4—7-ig.

Kertes villában 2 szoba, fürdőszoba, melék helyiségekkel october egyre kiadó. Értekezni Attila-ucca 51.

HIRDESSEN A MAI VILÁGBAN

Hölgyeim!

A legszebb filenjdonságok megérkeztek minden színben és minden árban

Szabó Rózsika
kalapüzletében

Filalakítások egy nap alatt a legolcsóbban készülnek. Figyelmessé kizsgálás, olcsó árak. — szíves pártfogást kér

SZABÓ RÓZSIKA
CLUJ, Str. Reg. Ferdinand 25.
Főpostával szemben.

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám. mert 20 százalékos engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból, 10 százalékos engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kittűnő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról Nálunk otthon érzi magát.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

Szenzációs rádió-ujdonságok

érkeztek az

ELECTRIKAHOZ
Cluj, Calea Victoriei 1.
(vult Kossuth Lajos-utca)

«»»

Hangszóró (Lautsprecher)
Lei 920-tól!

festékszükségletét okvetlen

Rados & Co.
festéknagykereskedésben szerezz be

Cluj, Cal. Regele Ferd. 21.
(vult Wesselényi Miklós u.)
Telefon 692.

Keresünk

egy 3 és egy 4—5 szobás

komplett lakást.

Ajánlatokat a kiadóba „Mayas bért fizetünk” jeligen kérünk. Közvetítést díjazunk.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11—98, 11—99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Csodálatos országban még a szemüvegnek is petróleum illata van Vakuljanak meg a kolozsvári betegsegélyző betegei...

Cluj-Kolozsvár, aug. 29. Saját tudósítónktól.) Csodálatos ország vagyunk. Aranyunk, ezüstünk temérdek. Mi lehetnének az a tejjel-mézzel folyó Kánaán, ahol az emberek csunya gondokat és nagy bánatokat csak hirből ismerjenek, ahol mindenki nyugodt és megelégedett és vidám és derűs. A munka és jólét országa lehetnénk.

Csodálatos ország vagyunk. A munka megvan, Amerika a szorgos kezek legkegyetlenebb dolgoztatója, ebben nem adhat előnyt nekünk, de a többi földi jókról vajmi keveset ér el itt az emberfia, főleg a szegény ember fia.

Aranyunk, ezüstünk emérdek, csak ép, hogy a bányász ember papírt is alig kap robotjáért. Dus erdeink vannak és talán a magyar alföldön sem lehet drágább a fára. Van borunk, buzánk, csak ép hogy békesség hiányzik.

Szép nagy gazdag ország vagyunk, de erősen kevés azoknak a száma, akik ezt boldogan érezhetik. Sehol annyi jaj és panasz és sérelem a földkerekségen, mint minálunk.

Vajjon miért, vajjon hol itt a hiba? Valami nincs rendjén, valahol egy küllő kiesett és mégis a lovak közé csapnak: a rokkant kerék, nem megy a javítóba, rohannak vele vakon tovább előre...

Egy kis izelítő.

Töporodott, anyóka kopogtat be szerkesztőségünkbe. Panasza van. Három hónapja, hogy a betegsegélyzőnél megmutatta ötven év robotján arontott szeméit. Három kerek hónapja, hogy a kedves és jó és előzőkeny orvos Ur mentn fel is irt neki egy szemüveg-receptet, csak ép hogy nem tud hozzájutni, szegényke. Szemüveg, az nincs. Recept, az van, azaz hogy csak volt, mert el kellett küldeni a nagy városba, a fővárosba. Bukarestbe és onnan jön majd a szemüveg, amely nélkül bizony nem tud kenyérre valót keresni az anyóka.

—Bukarestibe? kérdezem. Hát itt nincsen optikus néma, tudtommal négy is van.

Az anyóka elmondja, hogy eddig úgy is volt, hogy megkapták a receptet és rája rögtön a szemüveget is. De most ilyen parancsokat jött Bukarestből, hogy onnan érkezik a megváltás. Hát várt és várt, de most már három hónapja is elteltett annak, a szeme is gyöngék, mehat már husz éve fizet a betegsegélyzőnek, most már, gondolta csak eljön hozzánk, hiszen mi azt hirdetjük, hogy a szegény emberekért vagyunk, talán mi tudunk valamit a bajában tenni.

Utazás a szemüveg körül.

És elindultam. Nem volt nehéz a végére járni. A betegsegélyzőnek szerződése volt az idén egy kolozsvári optikussal, hozzám mentek be betegek szemüvegért. Nem voltak ezek a szemüvegek a legkiválóbbak, olyanok voltak, amilyeneket a betegsegélyző jónak talál számukra. Nyolevan lelések voltak. De voltak. Most már olyanok sincsenek. Három hónapja, amióta a bukaresti Casa Cercuala eltította a kolozsvári betegsegélyzőt, hogy itt vásároljon szemüveget.

Bukarest csak annyit irt: Kolozsvári szemüvegek drágák, ezentul egy bukaresti cég szállit, szerződést stornirozni". Ha így akarja a magas bukaresti központ, — Hunyadi akkor félreáll... A kolozsvári betegsegélyző is félreállott, tudomásul vette, ha kissé fejet csóválva is, a parancsot és azóta nincs, szemüveg Kolozsváron. Legalább is azok számára nincs, akik évtizedek óta fizetik keserves filléreikből a bizonyos jelentős díjakat.

Bukarest nem szállit.

Az „olcsó” bukaresti cég pedig a fülét sem mozgatja. Három hónap alatt egyetlen küldött receptre sem érkezett meg a megváltó szemüveg. Ugy látszik, kicsi a rendelés. Nem

Erdélyi magyar orvosok a bolognai jazzbandban

Hogyan keresik a kenyeret főiskolai hallgatóink
Olaszországban

Roma, aug. 28. (A Mai Világ saj. tud.) — Mióta az olasz egyetemek barátságosan kitarák kapukat a külföldi diákok előtt, a hazuról kiszorított erdélyi diákok özönével vándorolnak Itáliába.

Génuban, Pádovában, Rómában ilyenkor ötvenöt-hatvan fog Celsius mutató a hőmérő árnyékban. Aki csak teheti a diákok közül, hazajön vakációra, aki meg teheti, a tengerpartra menekül a rettenetes hőség elől, de van olyan is, aki egyiket sem teheti meg.

A diáknymor héroszai

Az egyik egy cukorgyárban dolgozik Pádova mellett. Hatvanfokos nyári hónapok alatt keresi meg tandíját és legalább egy szemeszterre elegendő megélhetési költségét, egy nagyvárad medikus jazz-zene sziget egyetemi hallgató egész nap anatómiai atlaszok fölött görnyed, este pedig felszolgáló pincér a Lidón. Az intellektuel-nyomor passzív heroizmusának kitartó meg-harcolói ezek a fiúk, akikkel nem vall szülőföldük szegénységét semmi tekintetben: egyetemi profeszoraik egyhangú vélekedése szerint legértékesebb részét teszik ki a kezük alá kerülő emberanyagnak.

Meni politizálnok...

Az olasz egyetemi hallgató, nem politizál, a külföldi kartársat a nemzeti és feltkezeti elfogultság, a legcsekélyebb jele nélkül fogadják. ne mpolitizál, a külföldi kartársat A főiskolai diákelet sok tekintetben megőrizte a Középkor külsőségeit: a hosszú, színes diáksapkát, az évmegnyitó és bezáró nagy ivásokkal egybekötött ünnepeket. De a külsőségeken túl a Középkorból maradt bensőséges jóviszonyt a tanár és a tanítvány között is. Ebben, a studium számára ideális környezetben az erdélyi diákok semmiben sem maradnak el az olasz kollégák mögött, hihetetlen gyorsasággal jutnak keresztül az idegen nyelv nehézségein, kitüntetéssel szigorlatoznak és igen soknak megvan közülük a lehetőség ahhoz, hogy komoly tudó-

ilyen volt a megállapodás a Casa Cercualával. Majd, ha felgyűlnek a receptek, majd ha ezernyi lesz azoknak a száma, akik reszketve várják, mikor kegyeskedik Bukarest gondoskodni számuk világáról. Akkor már érdemes lesz, akkor kifizetődik az fizet és akkor talán már lehet lesz egy aranycigarettát tárcát vagy megymást küldeni annak az urnak, aki a Casa Cercualánál úgy találta, hogy a kolozsvári szemek várhatnak.

A bukaresti megteheti ezt, nem fél, hogy egy szép napon felhőrdül a kolozsvári munkás, nem sir majd, mint az anyóka, szerkesztőségünk ajtájában, de elkiáltja, hogy nem akar megvakulni a bukaresti üzlet miatt, neki látva kell látnia, hogy dolgozhasson, hogy élhessen itt, ahol a víz is drágább már, mint másutt a kenyér.

Fuj de csunya ügy ez. És milyen petróleumillata van!

(Ince Vilmos.)

mányos karriert fusson meg Itáliában.

Itthonról nincs segítés

Természetesen nem hiányoznak közülük sem azok, akik a német Burschenschaft-szervezetek mintájára formált bajtársi szövetségekben isszák el az otthon keservesen összekuporgatott pénzt és fáradhatatlan ostobasággal írják a komikusabb lovagias afférok jegyzőkönyveit. Párbajozni a fascista-éra alatt behozott rendkívül szigorú intézkedések következtében ugyan egyáltalában nem lehet, de csak egyetlen városban: Pádovában, ahol egyébként a legtöbb idegen diák él — százhusz magyar anyanyelvű, köztük ötven erdélyi — az elmúlt két évben mintegy hatszáz lovagias jegyzőkönyv készült. Külön diák-szervezetek egyébként nincsenek, a diáksegélyező egyesületek működése illuzóriussá váltott, hiszen a hazai jótékonsági források bedugultak.

Praktikus bicsérdizmus

Kétféle erdélyi diák él künn: az egyik néhol nappal a kenyerét keresi, éjszakánként tanul és gyakran bicsérdista, mert avval sem érme semmit, ha nem lene az, ez a diák a legfolyányosabb cáfolata annak a sokat emlegetett elméletnek, amely a háborúk és forradalmak utáni nemzedék kevés életrevalóságáról szól; a másikfajta diák két-háromszáz lírát ad ki havonta a becsületbírók celjaira és reakciós politikai jelszavakon rágódik. Mentsegükre még el lehet mondani, hogy az utóbbiak vannak kevesebben.

Ha a vége jó...

Ami a romániai egyetemi hallgatókat talán legjobban érdekli: a nosztrifikálás ügye teljesen szabályozva van, az olasz diplomákat, épúgy, mint a német vagy francia egyetemről származókat a megfelelő különbözeti vizsgák sikeres letétele után ellátják a honosítási záradékkal. A hotelportás-medikusok és zsákhordó-vegyészek jelentkezni fognak néhány év múlva a diplomájukkal Bukarestben.

Era 'Agoston.

SPORTVILÁG

Véget ért a KAC nemzetközi tenniszversenye

A tegnapi nap folyamán játszották le a szenzációs sikerű verseny utolsó mérkőzéseit.

A II. osztályú női egyes döntőjét a kolozsvári pályához most már teljesen hozzászokott Oberschall Magda 6:4 és 6:0 arányban nyerte. Második Kabd bó Mici (KAC) lett, harmadik Matusovszky Dodó (KAC), míg az elsőosztályú bajnokság második helyezetteje, a várad Arató Klári a negyedik helyre került.

A II. osztályú vegyes páros döntőjét a Kabdebó—Székely pár nyerte Veressné—Renner ellen, 7:5, 6:3 arányban. Harmadik a Devecseri—Farkas pár lett. A Kabdebók győzelmének értékét emeli, hogy olyan óriási teljesítmény után érték el, miután egész nap játékból voltak.

A II. osztályú férfi egyes döntőjét az aradi Székely nyerte 7:5 és 6:2 arányban Pfaff (Brasovia) ellen.

Az Ifj. bajnokság döntőjét a marosvásárhelyiek rendkívüli tehetséges játékos, Réthy nyerte, miután ellenfele a döntőben, Székely viszszafelelt.

A Hungaria és Rapid Bécsben játszik le harmadik mérkőzésüket a közép-európai kupáért. Tegnap ejtették meg az orslását a budapesti Hungaria és a bécsi Rapid harmadik mérkőzésének. A sorsolás ezutal is a bécsi egyetnek kedvezett, így a döntőmérkőzés szombat délután a Hohe Warten kerül eldöntésre. Mindkét csapat elkecsereedett harcot fog vívni a győzelemért, a mely szükség ahhoz, hogy a közép-európai kupamérkőzéseinek további fordulójában is résztvehessenek.

Haggibbor—Románia barátságos mérkőzés. A mai román ünnep alkalmából, délután 6 órával kezdettel barátságos mérkőzést játszanak a Haggibbor és Románia komplett első csapatai. A Haggibbor kapuját ezuttal ismét Rosenfeld Feri, a bécsi Hakoah kapusa fogja védeni.

A Jiu Kolozsváron. Vasárnap rendkívüli érdekes mérkőzésben lesz része Kolozvárnak. A nagyvárad Törekvést verő munkáscsapat, a KMSC fog barátságos mérkőzést játszani az országos bajnokság döntőjébe került szimpátiikus zsirvölgyi lapattal, a Jiuall.

* Kiadók első emeleti szobák szabadfoglalkozásuaknak, ügyvédi, vagy orvosi irodáknak, rendelőknek stb. alkalmasak. Megtekinthetők a str. Regele Ferdinand 12. számú házban. A volt Parisien áruháznál. Ajánlatokat kérünk a Banca Romaneasca címére.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a Mode de Paris szalonomat áthelyeztem ugyancsak a Strada Vlahuta (Bolyai-u.) városi vezetékek szemében. Szalonomban tovább folytatom az angol és francia női munkát, ugyszintén női és férfi fehérneműk és kézimunkák készítését. Kérem a n. é. közönség további szives támogatását.

MODE DE PARIS

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a képviselőház alelnöke, ki a petróleumpanamistákat védi, megcsókolta a bírósági teremben a letartóztatott panamistákat.

— Látja én ennél is többet tudok. Mielőtt a csók elcsattant, felszólította őket, hogy fogják meg a fülét.

— Hát az mire jó Pancser ur?

— Ugy látszik, hogy az alelnök ur tanult a Kohnlól, akit egyszer a vonaton leszádott egy hölgy:

„Uram, Ön meg akar csókolni és még arra is felszólít, hogy a csók alatt fogjam meg a két fülét! Micsoda szemtelenség ez?”

„Csak óvatosság. Már kétszer megtörtént velem, hogy közben kiolták az órám.”

— Téved, Pancser ur, a petróleumpanamisták sokkal nagyobb stílusban dolgoznak, hogy sem órát lopnának. Hát ahhoz mit szól, hogy Mirto nemzeti parasztpárti képviselő erőlyesen visszautasította a panamavádat.

— Én úgy olvastam, hogy Popovici Mihályt is megvádolták.

— Igaz, de ő nincs az országban. De azért megvédhette volna Mirto őt is.

— Nehezen. Fölhívom az Ön figyelmét a következő párbeszédre:

Örmester: „Mi az első dolgod, amikor fegyvert akarsz tisztítani?”

Baka: „Megnézem a számát, nehogy a szomszédomat tisztítsam ki.”

— Ugy van, Pancser ur, Mirto ur is így cselekszik és ebben maradtunk.

— Pancser ur még egy szót? Hogy kerültek lépre a petróleumpanamisták?

— Maga naiv. Még azt sem tudja? Mira légyfogót használtak a hatóságok.

Londonból legújabb női kabát- és costümszövetek

u. m.: Chevrours, Shettland, Flausch, Kamelhaar, Kushabure divatszövetek izléses választékban

megérkeztek!!

Egyes kabátok. Mintákat vidékre küldünk

Grünwald & Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
CLUJ, PIATA UNIRII 12

A nemzeti-parasztpárti képviselő levélben tisztázza magát a panamavádat alól

Tizenegyen voltak ma a vizsgálóbíróhoz beidézve

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28.) Mirto nemzeti parasztpárti képviselő, kit az Indreptarea azzal vádolt meg, hogy részes a petróleumpanamában, ma levelet intézett az Indreptarea igazgatójához, melyben a következőket írja:

„Az Indreptarea szerint alulírott a párisi Molier szállodában Popovici Mihállyal, a dambovitzai törvényszék elnökével, Kira Kirchen, Manolovici és Margulies urakkal együtt, az államtól család uton megszerzett petróleumföldet eladásáról tárgyaltam. Továbbá, hogy 1927 december 21-én mikor az „Eldorado” társaság koncesszióját tárgyalták, segítségére voltam a tárgyalások sikeres keresztülvitelének, amiért engem is beidéztek a vizsgálóbíróhoz.

Ezzel szemben kijelentem, hogy egyáltalán nincs tudomásom arról a tárgyalásról, amelyen én is résztvettem volna, sohasem láttam Kira Kirchen, Manolovici és Margulies urakat, és életemben soha be nem tettem a lábam

a Molier szállóba.

Ami pedig azt illeti, hogy az Eldorado koncessziójának parlamenti tárgyalásán 1927 december 21-én résztvettem, nem felel meg a valóságnak. Engem 1927 december 15-én választottak meg képviselőnek és a választást a parlament a karácsonyi vakáció előtti ülésén validálta. En a parlamenti üléseken első ízben 1928 január 25-én jelentem meg.

Tisztelettel

MIRTO,

országgyűlési képviselő ügyvéd.

A vizsgálat a panama ügyében gyorsan halad előre. Mira vizsgálóbíróhoz tizenegyen voltak beidézve, kik között Tasleanu volt a keresztkánus miniszter és Brezoianu képviselő, — ki a panama ügyében nyílt levelet intézett a vizsgálóbíróhoz, hogy értékes adatokat bocsájt rendelkezésére, — is szerepelnek.

A Daily Telegraph szerint Horvátországban kikerülhetetlen a forradalom

A diákság fegyverkezik, Zágráb környékén harmincezer katonát vontak össze

(Belgrád, aug. 28. A Mai Világ tud.) Ma délelőtt mint ismeretes, Zágrábban a parasztpárt klubhelyiségében tűz ütött ki, mely elhamvasztotta a napokban elhunyt Radics István parasztszervező életnagyságu olajképét, valamint megsemmisítette azt a tövis koszorút is, melyet hívei küldtek ravatalára. Zágrábban ezt a tüzesetet természetesen nem véletlennek tudják be, hanem újabb merényletnek minősítik a horvát nép ellen és épen ezért a már-már lecsillapult közvéleményt ismét annyira felzúditotta ez az eset, hogy következményeit alig lehet sejtetni.

Az összes horvát lapok a legélesebb hangon foglalkoznak az esettel, de a Zágrábban levő külföldi lap tudósítók is igen komolyan vé-

lik a helyzetet. Így a Daily Telegraph zágrábi levelezője a horvát helyzettel foglalkozva, azt írja, hogy

most már szinte kikerülhetetlen a forradalom.

A horvát gyűlölet — írja a lap — Radics halálával az izzásig fokozódott.

a horvát parasztfjúság fegyverkezik és a szerbek Zágráb környékén harmincezer főnyi katonaságot vontak össze.

A horvátság a régi rezsimben — fejezi be cikkét a tudósító — soha nem gyűlölte úgy az osztrákokat, mint most a szerbeket, akiktől most olyan elnyomatást kell eltűrniük, mint egykor a törökök nyomták el a Balkánt.

VIATA

CLUJ
STR. REG. MARIA
36

Telefon 194

HÖNIG & LEDERER

Elvállal minden könyvnyomdai és könyvkötészeti munkát elsőrangú kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.
KÉRJEN MÉG MA AJÁNLATOT!

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Szerda: Kék róka. (Repriz. Új betanulással, új szereposztással. Kerekkes Ilonka vendégjátékával.)

Csütörtök: Csókos asszony. Nagyon olcsó, mozi helyárrakkal.

Péntek: Rómeo és Julia. (Shakespeare-tragédia, új betanulással, új szereposztással. Nagyon olcsó mozi helyárrakkal.)

Szombat: Szeretők iskolája. (Az új idény első előadása. Párisi vígjáték-ujdonság, először. Poór Lili főlépésével. Premiére bérlet.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: Muzsikás Ferikó. Nagyon olcsó, mozi helyárrakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: Szeretők iskolája. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: Marinka, a táncosnő. Kondor Ibolya, szerződött tag bemutatkozása.

Hétfő: Szeretők iskolája.

Az első bérletes előadás. Szombaton este szeptember 1-én kezdődnek meg a rendes bérletes előadások. Szombaton este premiér-bérletben a legragyogóbb francia vígjáték-ujdonság a Szeretők iskolája fog színpadunkon.

Ma este: Kék róka. Herczeg Ferencnek a világot bejárt vígjátéka, a Kék Róka kerül ma este színpadra a Kerekkes Ilonka vendégjátékával s Mihályty Lászlóval, Kemény Lászlóval, Hoykó Ferencel, Kőszegi Margittal a főszerepekben.

Szeretők iskolája. Párisi tavaszi évadjának leghíresebb szenzációja a Szeretők iskolája című vígjáték bemutatása volt: Szerzői: Armand és Gerbodon. Csupa ötlet és csupa finomság, csupa ragyogás az egész darab. A függöny első szétnyílásától az utolsó jelenetig egy pillanatra sem szünteti a jókedvű kacagás. Amellett finom ízléses díszkret, semmi benne az újabb párisi bohózatok pikantériájából. A Szeretők iskoláját egy egész évig adták Párisban minden este s a közönség nem tudott betelni a darab szellemességeivel ötleteivel. A Szeretők iskolájának nálunk szombaton este lesz a premiérje. Második előadás vasárnap 6 órakor és a harmadik előadása pedig hétfőn este lesz. Főszereplők: Poór Lili, Marsi Gizzi, Petróczy Alice, Székelyhídi Adrienne, Tóth Elek, Hoykó Ferencz, Mihályty László.

Csókos asszony és Rómeo és Julia nagyon olcsó, mozi helyárrakkal. Két bucsu mozi-helyáras előadás lesz még a színházban. Holnap este a legnagyobb sikertű operett-ujdonság egyike a Csókos Asszony, pénteken este pedig Shakespeare örökéletű műve a Rómeo és Julia fog olyan olcsó helyárrakkal színpadunkon, hogy a legdrágább hely ára is csak 50 leibe kerül s a legolcsóbb jegy 10 lei.

Az új primadonna Kondor Ibolyka bemutatkozása. A színház új primadonnája Kondor Ibolyka vasárnap este a Marinka táncosnő című operette reprizában fog bemutatkozni a kolozsvári közönségnek.

Az új énekesbuvivánt, Solyom Győző bemutatkozása. A színház új énekesbuvivantja, Solyom Győző a jövő hétkeddi estéjén a Cirkuszhercegnőben fog bemutatkozni a kolozsvári közönségnek.

Felelős szerkesztő:
SERESS JOZSEF